

УДК 72.025.5

РЕНОВАЦІЯ ПРИБЕРЕЖНИХ ПРОМИСЛОВИХ ТЕРИТОРІЙ В м.ДНІПРО

Автор – Давиденко К. О., магістр

Науковий керівник – Подолинний С. І., ст.викл.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Постановка проблеми. Місто Дніпро довгий час розвивалося як промислове. Через те, 23 % його територій наразі займають промислові об'єкти. Серед вказаних територій, три найбільші промислові райони, які простягаються вздовж прибережних територій і наразі не функціонують, відрізаючи мешканців і місто від ріки. Повернення територій в структуру міста – одна з важливих містобудівних задач.

Мета дослідження. Планувальна структура міст в умовах урбанізації впродовж останніх десятиліть зазнала кардинальних змін та вимагає термінової зміни акцентів містобудівних стратегій. Цей процес пов'язаний з розвитком інноваційних технологій, невпинними змінами в економіці та суспільно-політичному житті мешканців великих міст. Значна частина промисловості наразі виноситься за межі міста, але проблеми територій колишніх промислових районів, що припинили своє функціонування, залишивши за собою великі території в структурі міста, наразі вимагають нових рішень [1; 6].

Відомі промислові райони, в оновленому вигляді вже не асоціюються з шумом, забрудненням та важким транспортом через те, що сучасна промисловість розвивається в напрямку чистого технологічного виробництва, яке цілком сумісне із повсякденним життям містян. В свою чергу, поступовий занепад колишніх заводів та їх прилеглих територій призводить до значних соціально-економічних наслідків, які надалі постають перед архітекторами та урбаністами. Для вирішення поставленої задачі необхідно розглянути доцільність застосування комплексних методів реконструкції виняткових об'єктів, реставрації історично-цінних споруд і їх комплексів, реновації промислових зон і районів в цілому; для поліпшення функціонування об'єкту в структурі міста необхідно застосовувати принципи ревіталізації, з використанням методу реорганізації простору, що своїм чином має створити ефект реабілітації середовища [2–5].

Результати дослідження. Вивчаючи статистичні дані великих міст України, можна визначити, що промисловість займає до 25 % територій, більшість з яких знаходяться в структурі сучасного міста, заважаючи його повноцінному функціонуванню [1]. В містах Західної Європи ж цей показник не перевищує 3...4 % і вся промисловість винесена за межі міст. Подібної ж стратегії притримуються і міста України, проте цей перехід сповільнений і не завжди передбачає за собою редевелопмент полишених промислових зон.

В Києві показник промислових територій в місті складає 9...10 %, у Львові – 13 %, а в Дніпрі – майже 23 %. Характерно високий показник в Дніпрі пов'язаний з його історичним минулим та статусом «закритого стратегічного міста» за радянських часів.

Проекти реновації полягають в подальшій реструктуризації промислових об'єктів, щоб забезпечити якісно новий розвиток території міста задля його цілісного та збалансованого розвитку. Кількість реалізованих проектів реструктуризації територій промислових об'єктів у містах України значно менша, ніж за кордоном, але перспективність їхнього розвитку передбачена та засвідчена документами про стратегічний розвиток міст, що засвідчено генеральними планами міст. Найчастіше трапляється підхід змішаного функціонального використання території, що допомагає зберегти та відновити функціонуючі підприємства, запобігаючи «відтоку інтелекту» з країни.

Визначальною проблемою Дніпра є його територіальна протяжність, що створює додаткове навантаження на транспортні системи міста. Окрім того, більшість промислових територій простягаються вздовж прибережних територій, таким чином відрізаючи місто від ріки Дніпро. Тож території, які наразі не функціонують, але знаходяться в структурі міста, мають значний потенціал для подальшого розвитку.

Розглядаючи територіальний потенціал необхідно зазначити, що існуюча забудова може бути збережена для подальшого використання чи реконструкції. Шкідливі промислові об'єкти згідно до містобудівних норм мають бути винесені за межі міста, але збереження незначних та невеликих за обсягами промислових об'єктів є доцільним для поступового розвитку нового об'єкту.

Місто з визначним промисловим минулим поступово вирішує питання реновації об'єктів. Так, колишній завод головних уборів вже перетворився в коворкінг, а будівлі колишньої швейної фабрики, що розташована в самому центрі міста, перетворилися в офісний центр з комерцією та благоустроєм. Місто має виключно високий відсоток промислової нефункціонуючої забудови, переважна більшість якої відрізає місто від ріки Дніпро.

Рис. Існуючі проектні пропозиції реновації ділянки Фабричного промрайону в м. Дніпро

Найбільший за площею Фабричний промисловий район, розташований безпосередньо між рікою та залізницею, наразі перебуває у занепаді і не взаємодіє з містом, обмежуючи доступ містян до акваторії. Найбільшими промисловими об'єктами є завод СТАН-550 (функціонуючий і взаємодіючий з Амурським промисловим районом на протилежному березі), великий за площею завод Красний Профінтерн (не функціонуючий), завод Євраз та завод металоконструкцій. Значні за площею заводи наразі займають недоцільно великі території та підлягають перегляду їх використання. Район простягнувся на 5 км вздовж ріки Дніпро, заважаючи повноцінному

функціонуванню прибережних територій. В структурі району існують зелені прошарки і також на території існують декілька озер. Згідно до генплану міста 2046 року частина територій Фабричного промислового району має бути змінена на громадську та житлову забудову. Провідною зміною також можна вважати появу нового Павлівського мосту, в якому потребує транспортна інфраструктура міста. Поява нових об'єктів має створити потенціал для подальшого розвитку та реорганізацій територій.

Вирішенням питань та розробкою проектних пропозицій неодноразово займалися визначні архітектори та бюро. Серед проектів запропоновані пропозиції розвитку транспортного хабу та залізничних терміналів, створення офісів та торговельних площ. Останньою була висунута пропозиція створення освітнього комплексу ракетно-космічного фаху з офісними центрами, гуртожитками та інфраструктурою.

Недоліком представлених пропозицій є повне винищення існуючої забудови, максимально запропонований відсоток збереження існуючої забудови складає 30 %. Окрім заводів та ангарів, на території розміщені декілька об'єктів історично-цінної забудови, яка згідно до представлених проектів також не зберігається.

Також серед представлених проектів майже не вирішуються проблеми «відзрізаності» міста від прибережних територій.

Висновки. Реновація має на меті поліпшення середовища, зберігаючи його ідентичність. Повна відмова від збереження зовнішніх ознак чи навіть винищення цілих конструктивно об'єктів не є вірним шляхом і веде до повної відмови від набутої містом спадщини. Збереження ідентичності індустріального надбання при реновації має дати поштовх для появи подібних об'єктів в Україні.

Список використаних джерел

1. Кодін В. О. Методичні підходи до реконструкції промислових зон в історичних частинах міст Харківська національна академія міського господарства. 2014. 78 с.
2. Дрожжін Р. А. Реновація промислових територій. *Вестник Сибирского государственного и индустриального университета*. 2015. Вип. 1 (11). С. 84–86.
3. Бачинська Л. Г. Житлова архітектура у СРСР: історичні наслідки політичного втручання. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб.* 2009. Вип. 28. С. 3–15.
4. Вечерський В. В. Архітектурна реставрація. *Енциклопедія Сучасної України* : електронна версія [веб-сайт]. Гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=44842
5. Білоконь Ю. М. Еволюційні тенденції та методології регіонального планування. Доктор архітектури. КНУБА, 2003.
6. Жук І. М. 2015. Статистичний збірник. Україна у цифрах 2014 р. Київ : Державна служба статистики України, 2003.